

פחד דוד



יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א



ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:40 | 6:56 | 6:49 | 7:00

מוצאי שבת 7:52 | 7:55 | 7:55 | 7:53

רבינו תם 8:31 | 8:33 | 8:34 | 8:31

משכיל לדוד

שופטים על מידותיך ושטרים על דעותיך

וסולח- הרי בכך הוא הקים את ביתו ובנה את משכנו ואף הקב"ה שמח בהם ושוכן בתוכם, כמו שנאמר (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכיהן ביניהם- שם י-ה ביניהם.

וסיפר לי אחד מתלמידי ה"ו, אשר זכיתי להחזירו בתשובה שהיה דרכו לילך לבית החולים ולבקר ילדה חולה ממשפחתו שהייתה נתונה בין חיים למוות רח"ל. ובדרך אגב היה מבקר גם זקן אחד שהיה בסמיכות ומעודד אותו ומביא לו מיני מתיקה לשמח את רוחו. יום אחד אמר לו הזקן "בוא ואומר לך חידוש יפה, כי מי יודע אם תראני שוב..." וכך אמר לו "מדוע כשאומרים 'עושה שלום' פוסעים אחרנית ג' צעדים? כי כשרוצים להשלים עם מישהו ולחיות עימו יחד בשלום ובמישור - חייבים לסגת מספר צעדים אחורה, להנמיך את הקומה ולהכניע את הלב. כי אם יעמוד על מקומו ויחזיק בדעתו- ידע לו נאמנה שהשלום ירחק ממנו והלאה, וריב מדון ומחלוקת יהיו מנת חלקו..."

ובאמת שחידושו של הזקן הוא חידוש נפלא ואמיתי. וזהו יסוד עצום לכל בית הנבנה בישראל, שעל בני הזוג להניח להם שופטים ושטרים על מידותיהם כבר בתחילת דרכם, ולהכניע את גאוותם האחד כלפי השני. למחול ולסלוח על עלבונם ולהעביר על מידותיהם, ואז מובטח להם שבתים ייכון לעד והשכינה תדור עמהם. ויש מכך נחת רוח לפמליא של מעלה ושמחה עצומה במעונו של הקב"ה.

וגם זאת בבחינת "שופטים ושטרים תתן לך" כי כשהאדם נותן אל ליבו את אותם אנשים אשר היו חיים עמנו, ולפתע באופן מפתיע עזבו אותנו לאנחות כשהם צעירים לימים רח"ל - הרי שזה מעורר את האדם לתשובה ומקרב אותו לה' יתברך. ומחשבות קדושות אלו הינן בגדר שופט ושטר לאדם, להרחיקו מן הרע ולקרבו אל הטוב.

ישנו יהודי עשיר גדול בניו יורק שבנו מחמדו חלה במחלה האימה רח"ל, ומצבו היה קשה מאוד. והוא בא אלי בבכי שאתפלל עליו ואזכיר את זכות אבותיי הקדושים לרפואתו. וברוך ה' בחסדי שמים בנו חזר לחיות והבריא.

אמרתי לו "קבל על עצמך שהבן הזה יהא בן תורה- תקדיש אותו לה' יתברך". קשה היה לו לקבל זאת, ואמר לי "בוא נעשה עסקה. הבן הזה שהוא חריף וממולח ילך לעסקים, ואת בני השני אקדיש לתורה". אמרתי לו "אחוז בזה, וגם מזה אל תנח ידך - הראשון יהא בן תורה וגם איש עסקים" הוא הסכים לעצתי ואכן כיום אותו הבן הינו אדם גדול בעסקים, אך תורתו עיקר ומלאכתו טפל. מידי יום ביומו קובע הוא עיתים לתורה במשך כמה שעות, ואנכי יודע בבירור שהוא ברוך ה' זכה לסיים פעמיים את כל הש"ס. ובחסדי שמים גם הבן השני הלך בעקבותיו והוא בן תורה אמיתי שתורתו אומנותו.

גם היהודי הזה זכה להניח לו שוטרים על רצונותיו האישיים ושופטים על יצרו הרע, והתרצה במסירות נפש להקדיש את בניו לתורה. וכיום הוא זוכה לרוות מהם מלאו חופניים של נחת ושמחה, וכל בניו לימודי ה' רוע ברך ה'.

"שפטים ושטרים תתן לך בכל שעריך" (דברים טז, יח) וצריך להבין מה חידשה לנו התורה בזה, דבר פשוט ומוכן הוא מאליו שכל מדינה המבקשת לתפקד באופן נכון - חייבת להציב לה שופטים ושטרים למען השלטת הסדר הטוב, וכולם חייבים לציית לחוקי המדינה ומשפטיה. וכמו שאמר התנא (אבות ג, ב) הזהרו בשלומה של מלכות שאמלמי מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו. אם כן מצד השכל הישר וההיגיון יש צורך להעמיד שופטים ושטרים. ומדוע הוצרכה התורה לצוות על זה?

והנראה לי לומר בסייעתא דשמיא, שלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. התורה מבקשת מן האדם שיניח שופטים ושטרים על עצמו, לבל ילך שולל אחר עצת יצרו הרע. כי אם לא ייתן האדם שופטים על תאוותיו, ולא יניח מעצור להנאותיו- הרי עלול הוא להיסחף בזרם התאוות ולירד לשאול תחתית חלילה. כי היצר הרע מוליך את האדם שולל בעורמתו ומעמיד לפני האדם תחושה שאין לו ממה לדאוג ואין ממה לחשוש. בחלקקות לשונו הוא מושך אותו מבלי משים אל פי פחת. וכשהאדם מתערער מתרדמתו ורוצה לשוב בתשובה כבר נעשה מאוחר מיד, הוא כבר שקוע בענייני העולם החומרי ושטוף בתאוות וקשה לו לפרוש מהם. לכן התורה מבקשת "שופטים ושטרים תתן לך" שהם יזהירוהו ויעזרו לו להבחין ברגע שבו הוא נסחף, לבל חלילה ייפול במכמורות היצר הרע ובתחבולותיו.

וכך כותב מורנו רבי חיים ויטאל זצוק"ל "שופטים ושטרים תתן לך בכל שעריך"- שיש לאדם כמה שערים. שער הראייה - העיניים. שער הריח - הוא החוטים. שער השמיעה - הם האוזניים. שער הדיבור - הוא הפה. והשערים האלה שהם איבריו של האדם, על האדם לשים עליהם משמרות חזקים "שופטים ושטרים". שיגדור גדר לכל שערי; בעיניים שלא יסתכלו במראות אסורות. באוזניים שלא ישמע דברים של איסור רכילות ולשונו הרע. בחוטים- שלא יריח בשמים של ערווה. בפה שלא ידבר דברים אסורים ויש בהם קלות ראש, וכן ישים לב על כל שאר מעשיו שלא ילך לשום מקום שאפשר שיימשך ממנו עבירה. ואם יעשה האדם כן - שישים שופטים ושטרים על כל איבריו ולא יחסא בהם, עליו נאמר "פתחו שערים ויבוא גוי צדיק" - מידה כנגד מידה, כמו שהוא שם שוטרים לפקח על שערי, כך הקב"ה יפתח לו את שערי השמים ש"י עולמות, עד כאן לשונו הטהור.

יתבונן האדם עד כמה יכול הוא להזיק לעצמו ולכל העולם כולו אם לא יזהר להניח שטר ושופט על דיבורו, ולא ייתן רסן לפיו ויפתח את הרצובות לשונו כדיבורים אסורים כפי אשר תאבה נפשו רח"ל.

גם על מידותיו הרעות צריך האדם להניח שוטרים שלא יתגאה בלבבו על הבריות ולא ירוח עליהם, כי מידת הגאווה מאוסה היא עד למאוד. ומי שנגוע במידה זו- אינו מקובל על הבריות, ואף בני ביתו הקרובים אליו ביותר אינם מחבבים אותו. וזהו יסוד גדול בעניין שלום בית, שאם האדם רים ראש ויתנהג בגאווה כלפי אשתו ויחשיב עצמו לאדם מכובד אשר כולם חייבים לציית לדבריו ולקיים את מאמרו- הרי הוא הורס בכך את שלום ביתו ומביא חורבן על עצמו. אולם אם ישכיל בחכמתו להכניע את רוחו ולהשפיל את קומתו כלפי אשתו, וגם אם פגעה בו הוא מוחל, מיותר

הילולא דצדיקיא



ב - רבי אהרון חסון

ג - רבי אליהו מאנסאני
תלמיד אוה"ח הקדוש

ד - רבי מאיר שמחה הכהן
בעל 'אור שמח'

ה - כ"ק רבי משה אהרן פינטו
זיע"א

ו - רבי נעים בן אליהו

ז - רבי אריה לייב לאפיאן

ח - רבי יחיא עמר

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il



במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אמונה ובטחון במסכת חיייו של כ"ק רבי משה אהרן פינטו זיע"א

בשבוע זה יחול יום הפטירה העשרים לאבא מארי הגה"צ רבי משה אהרן פינטו זיע"א, ברצוני לספר לכם עובדה אחת שתודיעו אותה לבניכם למען ידעו כח האמונה ויישימו באלהים כסלם (תהילים עח, ז), כלומר שיתחזקו לבטוח בה, כי אבא ע"ה היו בו שתי המידות האלה - אמונה ובטחון.

כחמש שנים לפני פטירתו נסענו יחד למרוקו, היתה לנו תחנה בעיר מרסיי (בצרפת) והתארחנו אצל בעל בית אחד, וזה הודיע לנו שאין מניין במקום הזה, אבא אמר לו שאם כן הוא יצטרך לשבות בעיר כי יש לו חיוב לעלות לתורה (נדמה לי שחלה אזכרה של סבו ר' יהודה ז"ל). בעל הבית אמר - ואיך אני אעשה בלעדיך, הרי אתה ברכה בבית שלנו. אבא אמר לו; שמע, הערב אני אשאר איתך אבל למחר אני אלך לעיר היכן שיש מנין.

"אבל זהו מרחק של ארבעה או חמישה ק"מ", העיר בעל הבית, אולם אבא לא השגיח לזה.

אני השבתי לאבא - אבא! איך תלך דרך ארוכה כזו והרי יש לך שבר (לאבא היה שבר גדול,

הוא נשאר איתו במשך ארבעים שנה ולא הסכים שיעשו לו ניתוח לרפאותו, הוא היה צנוע מאוד ולא רצה שיסתכלו במילה שלו וכל שכן שיגעו, וכן מסופר על האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצ"ל שנשא שבר במשך שישים שנה עד יום מותו ולא נתן שיתחו אותו הוא אמר שמעולם לא הסתכל במילה שלו). והרי רק בדרך של מאה מטר אתה כבר מתעייף, ובפרט חמישה ק"מ. אך הוא לא שמע אלי.

למחרת באו אנשים ללוות אותנו, והוא הלך במשך שעתיים בלי לעצור אפילו פעם אחת. ויהי לפלא.

עוד דבר מעניין - לאורך כל הדרך עיניו היו מושפלות לארץ ולא הרים אותן אף פעם אחת, כששאל אותו מישהו - איך אתה יכול לא להרים את העיניים בכלל? הוא ענה בענוותנותו - עכשיו בקיץ הרחוב אינו נקי מפני צואת כלבים לכן אני מסתכל בכביש שלא אטנף את רגלי. זו הייתה התחמקות. אבל אני יודע היטב מה הטעם שהוריד את עיניו, לפני שהרחוב היה מלא בפריצות (זה היה בחדש אב) והוא שמר על עיניו, גם כשדיבר עם מישהו היו תדיר עיניו מושפלות בין אם זה היה אדם גדול ובין אם זה היה אדם קטן. זכותו יגן עלינו אמן.

במה מפטירין



הפטרת השבוע:

"אנכי אנכי הוא מנחמכם" (ישעיה נא)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות

של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב.



נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

צא ולמד

המרגל בחברו עובר בלא תעשה, שנאמר, "לא תלך רכיל בעמיק" ועון גדול הוא, וגורם להרוג נפשות רבות מישראל. לכך נסמך לו, "לא תעמד על דם רעך".

צא ולמד, מה ארע מרכילותו של דואג האדומי, שנהרגה על ידי זה כל נוב עיר הכהנים.



דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

החיזוק של התינוק המיס את לבי

חודש אלול מאופיין כזמן של תשובה ומעשים טובים. כל יהודי שיראת ה' נוגעת אל לבו, עוסק בתשובה ובמעשים טובים כדי להתכונן ליום הדין. בשיחה שנשא האדמו"ר מדינוב שליט"א, הוא העלה על נס את חשיבות העבודה של כל יהודי בחודש אלול, ואפילו אם הרבה חלילה לחטוא לפניו יתברך.

ישנם כאלו שנופלים לייאוש חלילה. הם מרגישים שמאחר שהרבו לחטוא בחטאים כל כך גדולים ונוראים, ממילא התשובה לא נועדה עבורם. לחזור בתשובה, כך הם חושבים, זה רק לצדיקים. אבל אנשים כמונו, שהרבו לחטוא וללכת אחר תאוות הלב ועצלות הגוף, מה לנו ולחזרה בתשובה?!

אומר ה'בני יששכר' דבר נורא, שלפעמים אפשר לגרום לקב"ה נחת רוח גדולה מאוד מתוך מעשה של עבירה, ואפילו עבירה חמורה כמו עבודה זרה. איך? על ידי שחוזרים בתשובה שלמה. ובמיוחד כשהתורה מעידה בעובר העבירה שהוא יאבד מכל העולמות, ובכל זאת הוא לא נרתע וחוזר בתשובה לקב"ה, שומע בקול ה', זה נחת רוח גדול מאוד שיהודי גורם להשי"ת.

מסופר על המגיד ממעזריטש שהיה עני מרוד, ולא היה בביתו אוכל לפי הטף. יום אחד, כשגבר עליהם הרעב באה אליו הרבנית ותינתה בפניו את צערה שאין לה מה לתת לילדים לאכול. מתוך צער בקעה אנחה מלבו הטהור של המגיד זיע"א, ומיד הוא שמע כרוז שמכריזים בשמים שהוא איבד את חלקו לעולם הבא, בגלל אותה אנחה, שהרי הקב"ה מדקדק עם צדיקיו כחוט השערה.

בתחילה היתה לו חלישות הדעת. הרי הוא כל כך עמל ומתייגע בתורה, וכעת אין לו מזה כלום. שום שכר בעוה"ב. אבל מיד הוא התחזק בכל כוחו ואמר "אם עד עכשיו למדתי עם פניה עצמית וחשבתי גם על השכר שאקבל, מעתה ואילך אעסוק בתורה רק כדי לעשות נחת רוח לבורא העולם, כי לי עצמי הרי לא תהיה שום תועלת מזה כבר איבדתי את חלקי בעולם הבא". ומיד שב ללמוד בכל כוחו, עד ששמע כרוז נוסף שמכריזים בשמי מרום ששוב זכה בחלקו לעוה"ב מחדש.

רבי צדוק הכהן מלובלין אומר שהרחמים שאנחנו מרחמים על בנינו, הם מעט מזעיר מעין הרחמים הגדולים שהקב"ה מרחם עלינו. הוא מסביר שהקב"ה רצה שנדע עד כמה הוא מרחם עלינו ואוהב אותנו, אז הוא האציל לנו ממרומיו מעט מן המעט, משהו שבמשהו דומה לרחמים שהוא מרחם עלינו, וזאת האהבה שאנחנו מרגישים כלפי הילדים שלנו. כדי שנדע מה זה אהבת אב לבנו, ומזה נוכן להשכיל ולהבין כמה גדולה ועצומה אהבתו של הקב"ה אלינו.

סיפר לי פעם יהודי, כך האדמו"ר מדינוב שליט"א, שהיה לו בבית ילד קטן שהפריע לישון בלילות, ופעם אחת הגדיל לעשות ובכה כל הלילה, עד שהאב לא יכול היה לתת שינה לעיניו, וממש התמלא כעס על הילד הקטן והמפונק. בצר לו פנה לפחות להתפלל ותיקין אם הוא אינו ישן בשעות אלו, ובשובו מהתפילה סר וזעף על בנו, ניגש אליו והילד שישב במיטת התינוק חייך אליו חיוך רחב ומתוק, כדרכם של תינוקות. "באותו הרגע, כל הכעס שהיה לי נמוג כלא היה. החיוך שלו המיס את לבי ונתחדשה אהבתי אליו כאילו לא הייתי ער כל הלילה".

ואם האהבה של אב לבנו היא רק משל ודוגמה לאהבה שאוהב הקב"ה את ישראל שעליהם אמר 'בנים אתם לה"א', על אחת כמה וכמה שאנחנו צריכים רק לחייך אל הקב"ה, להראות לו שאנחנו אוהבים אותו וחפצים לעשות רצונו, ובתוך רגע הוא מקבל את תשובתנו בזרועות פתוחות כביכול.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



מעשה נורא ששמעתי ממר יהודה דהאן על אביו רבי מאיר דהאן ז"ל.

פעם ביקש רבי מאיר דהאן זצ"ל להתלוות אל סבי הקדוש רבינו חיים פינטו זיע"א, אל עיר מראקש שהיה רגיל מידי פעם לבא לשם, סבי הקדוש התרצה לכך ור' מאיר הסיעו ברכבו למראקש.

בהגיעם אל העיר יצאו לקראתם כל ראשי הקהל ואנשי העיר וקיבלום בכבוד גדול כיאה לכבודה של תורה, לפתע צץ מבין ההמון גוי עז פנים התקרב אל רבינו וביזה והשמיץ אותו ואף ירק במצחו בדיוק במקום הנחת התפילין.

וכך סיפר רבי מאיר דהאן שהיה נוכח במקום; באותה שעה ראשי הקהל שנדהמו מעזות פניו של הגוי, בקשו לנקות את פני הצדיק מן היריקה, אולם הסבא ע"ה הניא אותם מכך ואמר, לא את כבודי אני דורש, על כבודי אני מוחל, אולם הגוי ירק על המקום המקודש שהוא מקום הנחת תפילין ועל כך אינני מוחל בשום אופן. לכבוד ה' יתברך כן אנקום ואנטור. והוסיף ואמר, עתה תראו את יד ה' החזקה.

לפתע ממקום לא ידוע הגיע שוטר צרפתי לקח את רובהו בידו כיון אותו אל הגוי בדיוק על מצחו ירה בו והרגו לעיני כולם...

מורי ורבותי, רבינו הקדוש הוא האדם שזכה ליתן שופטים ושוטרים על שעריו במשך כל ימי חייו. לכן היצר לא יכל לו לכבוש את ליבו בגאווה ובגסות, ובקלות התרצה למחול ולהבליג על בזיונו האישי כי גאווה אישית לא הייתה בו, אבל כבודו של ה' יתברך כן בער בתוכו כי כבודה של השכינה הייתה תמיד לנגד עיניו. ועל זה לא מחל ולא סלח. לכן קיבל אותו גוי את ענשו. כן יאבדו כל אויביו ה'.

יהי רצון שיזכנו הקב"ה להילחם ביצרנו הרע ולהכניעו תחת ידינו על ידי הצבת שמירה מעולה על כל צעד ושעל מדרכי חיינו, ובפרט בימים קדושים אלו ימי הרחמים והסליחות.

פניני הפרשה



נתינת צדקה מממון שהגיע ביושר

"צדק צדק תרדף למען תחיה" (דברים טז, כ)

את זאת דרש רבי יהודה (בבא בתרא י, א); גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה, שנאמר (ישעיה נב, א): "כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבא" ובאמת כיצד למד רבי יהודה מהפסוק שצדקה לבדה מקרכת את הגאולה, והלא בפסוק נאמר "שמרו משפט ועשו צדקה", ואפשר לומר שדווקא צדקה הבאה עם משפט מקרכת את הגאולה אך לא די בצדקה לבד?

רבינו ה'בן איש חי' זיע"א תירץ בשם בנו רבי יעקב, שאכן צדקה לבדה מועילה לקרב את הגאולה, אך בתנאי שעושי צדקה אלו, יהיו שומרי משפט. כי הרי לא כל צדקה בכוחה לקרב את הגאולה, ודווקא צדקה הנעשית ע"י ממון נקי העשוי במשפט שאין בו גזל וחמס - אבל ה"עושה עושר ולא במשפט" אף אם ייתן ממנו לצדקה, אינה רצויה לפני השי"ת שהרי הוא "שונא גזל בעולה" (ישעיה סא, ח). וזהו אפוא ביאור הכתוב "שמרו משפט ועשו צדקה".

ומכאן הסיק רבי מנצור בן שמעון זצ"ל כי אפשר שהוא מה שרמזה לנו תורתנו הקדושה באומרה "צדק צדק תרדף". כלומר, אם בקשת לעשות צדקה, עשה אותה מממון צודק שהרווחת אותו על פי האמת והצדק. ועי"ז תקרב את הגאולה השלימה.

הצדקה אינה בגדר מתנה

"צדק צדק תרדף למען תחיה" (דברים טז, כ)

במדרש מובא, שפסוק זה נדרש על מצות הצדקה שהרי משה לימד את ישראל תורה דינים וצדקה, וצדקה מנין שנאמר "צדק צדק תרדף".

הקשה רבי אליהו חדאד זצ"ל בספר 'חדות אליהו', והלא המשנה אומרת (אבות א, ג) 'אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס', ואיך התורה אומרת לרדוף אחר הצדק "למען תחיה וירשת את הארץ"?

ובאמת מובא בגמרא (מגילה כח, א) שכאשר היו שולחים לרבי אלעזר מתנות מבית הנשיא, לא רצה לקבלם, כיון שכתוב "שונא מתנות יחיה".

ואפשר, שמתעם זה מן הראוי היה שלא לתת צדקה לעני, כי על ידי מתנתו לעני גורם לעני שימות, לכן התורה אומרת "למען תחיה וירשת" שבזה שאתה נותן צדקה לעני, אתה מקבל תמורה מהקב"ה בעוה"ז, וממילא אין לצדקה זו דין 'מתנה' אלא היא כ'עסק' ולא שייך בזה "שונא מתנות יחיה" מאחר והשי"ת משלם לנוותן טובה תמורתה.

התולעים מגלים את בית הרוצח

"ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני ה'" (דברים כא, ז)

כתב השל"ה הקדוש בשם רבנו מנחם, שאם ישראל זכאים - הרי שמגופת העגלה יצאו תולעים, והם ילכו עד בית הרוצח, ובית הדין יהיו נוטלין אותו ודנים אותו.

לפי זה מבאר רבי חיים קנייבסקי שליט"א את הפסוק שלפנינו: "ואתה תבער הדם הנקי מקרבך" - תמצא את הרוצח ותבערו מן העולם. ואיך תזכה לכך? על ידי ש"תעשה הישר בעיני ה'" ותהיה ראוי לבער!

בספר 'פענח רזא' מצא רמז נאה בזה: "ואתה תבער דם הנקי", סופי תיבות: 'רימה'. לומר לך שע"י רימה, דהיינו התולעים שיוצאים מהעגלה ערופה, יתגלה הרוצח ותזכה לבער את הדם הנקי.



מי הם אותם שופטים ושוטרים שהתורה הק' מצווה עלינו לתת בכל שערינו?

מספר רעיונות ברובדים שונים נאמרו על כך, רש"י בראשית פרשתנו מבאר כי 'שוטרים הם הרודים את העם אחר מצותם, שכופתים ומכים ברצועה כדי שיקבל עליו דין השופט'.

והנה כדי למנות שוטר הרי צריך האדם להסכים להיות שוטר, לקיים מצוה דאורייתא להעמיד שוטרים על בני ישראל. והרי זה דבר פלאי ומעניין, מעיר רבי יהודה ליכטנשטיין בספר 'עבודת יהודה', שמציעים לאדם להיות שוטר, להכות את בני ישראל.

ולמשל אם יהיה כתוב מודעה בעיתון, 'דרושים', שמשה רבינו מחפש אנשים שידעו להכות את בני ישראל, כמה טלפונים יהיו שם? והרי בגמ' מכות מבואר שאין מדובר באנשים מושחתים שבכל אופן מכים ורודים, שצריך שיהיה רחמן ולא ירבה להכות ולא בכח מדי גדול וכו'. וא"כ מי מבני ישראל יקנו כלי עבודה מקל לרדות את העם, ולא עוד אלא שכל זה בחינם, לא כתוב שיש על זה משכורת.

וא"כ מי מבני ישראל יציע את עצמו להיות שוטר לתת מכות נמרצות לאחיו היהודים? וכי איך אפשר להכות יהודי, והכתוב צועק ואומר 'ואהבת לרעך כמוך', והרי אסור לצער שום יהודי, מי יוכל להרים ידו על יהודי?

בטוב טעם ודעת התבארו הדברים בפיו של המגיד מירש' הגרמ"י רייזמן שליט"א, ע"פ מעשה שהיה ביום תשעה באב שנת ה' אלפים רנ"ב ביום גירוש ספרד, לא היו הכל יכולים לעמוד בנסיון לברוח מהמדינה ולהפסיד כל רכושם, כמו שזכו שלוש מאות אלף מישראל לעשות כן במסירת נפש, (כמבואר ב'אברבנאל') אבל הרבה מהם היו אנוסים ושמרו על יהדותם בהצנע, וכנודע שהרבה מאד עזבו אח"כ את הדרך הזו, שהיו הגויים שורפים כל מי שחשדו בו שהוא מהאנוסים.

מהר"י בירב ובשו"ת מהרלב"ח. ובתוך הדברים כתב לו מהר"י בירב שאילו היה רואה את בכייתם, כבר היה מוצא עצה לחסרון ההתראה.

וכתב ה'עבודת יהודה' זצ"ל, **שזה היה כל 'מוסד השוטרים' בשבטי ישראל, שלא היה השוטר מרים את ידו או את מקלו, מבלי שהיה המוכה מתחנן לפני השוטר, אנא ממך תרחם על נשמת העלובה ותטהרנה ע"י מכות. כי כל מי שחייב משום איזה חטא ועון בזה העולם, אין לנו השגה איזה צער גדול יש לנשמתו בעולם האמת, וע"י מעט הצער שסובל כאן, הרי נטהרת נשמתו לעד ולנצח נצחים.** וכמ"ש בגמ' מכות: 'כיון שלקה, הרי הוא כאחיק'.

וכן מדויק בפסוק 'שופטים ושוטרים תתן לך', היינו שבני ישראל נותנים וממנים אותם בשמחה שיהיו שוטרים עליהם. וח"ו לא היה זה מצד מדות מושחתות או עבודה בזויה, אדרבה השוטר היה מטהר נפשות ישראל. וכך מספר מהר"י בירב שאותם האנוסים שמחו שמחה גדולה על שלקו אותם, ופטרו את נשמתן מדין כרת.

וביאר עוד רבי יהודה שעבודת השוטרים הם כמו רופאים, **כשהרופא מבין שהחולה צריך ניתוח דחוף כדי להציל את חייו, אעפ"כ אינו מנתחו עד שיחתום החולה על הסכמתו לניתוח. ולכאורה קשה מה לו להתעכב עד שיחתום החולה, והרי הרופא יודע האמת שחייבים לנתח אותו להציל את חייו? אלא שכן הוא הסדר שאין הרופא עושה פעולה בלי הסכמת החולה, כך היו שוטרי בני ישראל עושין פעולתן להכות ולרדות רק בהסכמת ישראל.**

אמנם זה פשוט שמי שנתחייב מכות ובורח מבית דין שלא יכוהו, כופין אותו בכח ונותנין לו מכות. וזאת ככל מצות עשה שכופין את האדם לקיים המצוה אף שלא ברצונו.

ומעתה מיושב מה שכתוב בפסוק לשון יחיד 'תתן לך בכל שעריך', כי כל יחיד קיבל על עצמו שוטר להכותו לעת הצורך כדי להציל את נשמתו. ולולא כן, לא היה יהודי אחד מסכים להיות שוטר להכות את ישראל. וכתב עוד בשם ה'מעבר יבק' שיש מלאך שדן את האדם אחר מיתתו, ושמך צדק, וכל הרוצה להפטר מזה המלאך ששמו צדק, הוא מבקש ומתחנן לפני השוטרים בזה העולם שיכוהו ויטהרוהו ויצילוהו מאותו המלאך.

ומרוב פחד ואימה עזבו הרבה מהם את מדינת ספרד לאט לאט.

וכשעלו לארץ ישראל באו לבכות אצל מהר"י בירב, שבאלו הימים שהיו אנוסים בספרד, לא היה להם ברירה וכמה פעמים עברו מתוך האונס על חילול שבת וטרפות ויוה"כ, כדי להראות מבחוץ כאילו הוא נוצרי, כשראה ששלוחי האינקוויזיציה עוקבים אחריהם, עברו על כמה עבירות, ומעיקר הדין לא היו בגדר 'אונס רחמנא פטריה' כי לא היו אנוסים ממש, שהמלך הכריז שכל מי שרוצה להישאר יהודי שיברח מהמדינה עד חודש חשוון, נמצא שכל העבירות שעברו לא היה ממש באונס.

וכתב מהר"י בירב שהיתה דמעתם על לחיים להצילם מידי כרת, שהרי כל חייבי כריתות שלקו, נפטרו מידי כריתות, כי כל חייב כרת הרי עבר על לאו ובכל לאו יש חיוב מלקות. ועמדו בדלתי ביתו של מהר"י בירב בבכיות נוראות שיסכים לתת להם מלקות. אלא שבהמשך הדורות מאז שגלינו מארצנו כבר אין לנו סמיכה, והרי אי אפשר להעניש אא"כ יש בית דין סמוכים, ואיך יתנו להם מלקות?

ואז החליט מהר"י בירב ע"פ מה שכתב הרמב"ם, שאם מסכימים כל בני ישראל היושבים בא"י על צדיק אחד שהוא גדול הדור, יוכל הוא לחדש את הסמיכה ככוחו של משה רבינו. וכך הוה, כל חכמי ישראל מצפת הכתירו את מהר"י בירב שהוא יהיה הסמוך, והסמך בכוחו הגדול עוד ג' צדיקי הדור, המבי"ט, האלשי"ך, ומרן הבית יוסף. וכך הוה מעשה שישבו בית דין ולקחו שוטרים ונתנו מלקות לגולי שפניא, שמחו שמחה גדולה שנפטרו מידי כריתות, ועשו קידוש בשבת קודש.

באותם הימים היה צדיק גדול בירושלים, מהרלב"ח, רבינו לוי בן חביב,

והוא כתב לחכמי צפת היתכן שעשיתם כן מבלי לשאול את חכמי ירושלים, ועוד וכי איך נתתם מלקות בלי התראה. ומהר"י השיב לו כמה תשובות, וחזר וכתב לו הרבה. וכל חילופי המכתבים ביניהם הודפסו בסוף תשובות



בית המדרש פניני דוד ירושלים

הודעה משמחת!!!

כ"כ מו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א יחדש את קבלת הקהל בפניני דוד ברח' בית וגן

כ"כ נפתח בקרוב שיעור שבועי לנשים

הוספנו שיעורים בכל שעות היום בעברית ובצרפתית ובדף היומי